

Gyöngyök és gyémántok Árpád örökében

Kedves Versenyzőink!

Szeretettel köszöntünk benneteket a Gyöngyök és gyémántok Árpád örökében tehetséggondozó műveltségi vetélkedő versenyzői között. Köszönjük, hogy vállaltátok azt a komoly munkát, amelynek eredményeként feltáruhatnak előttetek múltunk titkai.

„Ha gyorsan akarsz haladni, menj egyedül!

Ha messzire akarsz jutni, menjetek együtt!”

Árpád örökében járva különös történelmi zárandoklatra invitáltunk benneteket, hogy bebarangoljuk az Árpád-kori Magyarországot. Bekopogtassunk államalapító királyunkhoz, s az örökébe lépő uralkodókhoz, megidézzük a korabeli szerzetesek és szentek életét, átéljük a tatár dúlta Magyarország tragédiáját, majd rácsodálkozunk a második honalapító által újjáépített országra. E történelmi zárandoklatra azonban méltón fel kell készülni. E felkészülést segíti az a **Történelmi zárandokfüzet**, amelyet a múltat fürkésző zárandokokként nektek kell elkészítenetek. E füzetke ad otthont azoknak a feladatoknak, amelyek az első forduló feladataiként visszavarázsolnak benneteket az Árpád-korba.

Feladat:

Tervezzétek meg csapatotok számára az Árpád-kori zárandoklat zárandokfüzetét. Olyan füzetet tervezetek, amelyet mai diákokként ti magatok is örömmel forgatnátok.

Hogyan őrizzétek meg az utókor számára a Történelmi zárandokfüzet lapjait?

Hozzatok létre az általatok elkészített feladatok számára (a feladatok beadásához) egy **Google Drive mappát**! Ebbe a mappába kell a feladatmegoldásokat almappákba rendezve a feladatléírások szerint elhelyeznetek. Segítségül használjátok az alábbi linken elérhető összeállításunkat!

<https://drive.google.com/file/d/1XuZtYEMwG9VYPSXdwX0AgR6LV8JDe8G7/view>

A mappa elkészítésekor figyeljetez arra, hogy az utolsó mozzanat, a mappa megosztása is megtörténjen.

Amikor valamennyi feladat megoldását feltöltöttétek, az általatok létrehozott Google Drive mappa linkjét - mellékelve a csapatnevet és iskolátok nevét, címét - küldjétek el e-mailben az alábbi címre:

E-mail cím: rokusi.gyongyok@gmail.com

Néhány feladat esetében az általatok készített alkotás beküldését is kérjük tőletek.

Beérkezési határidő: 2019. november 6.

Sík Sándor: Szent István himnusz

István király ünnepének
Örvendezzünk keresztények.
Isten adta e napot,
Fel a szívvel magyarok:

Szent királyunk, árva néped
Hódolattal jő elébed.
Légy velünk, légy velünk!
Országodról el ne vedd
A te áldott jobb kezéd.

Országunknak építője,
Ronthatatlan Szegletköre
Építetted e hazát.
Krisztus küldte koronád.

Szent királyunk, megfogadjuk:
Örökséged el nem hagyjuk.
Esküszünk, esküszünk:
Mindörökké az vezet:
Halthatatlan Jobb kezéd.

Dicsőséges koronádat
Máriának felajánltad.
Ő vigyáz azóta ránk,
Nagyasszonyunk, Szűzanyánk.

Szent királyunk, esdve kérünk,
Kérd a mennyben most is értünk
Máriát, Máriát.
Útja vesztett népedet
Vigye hozzá szent kezéd.

Erényeid fénye – lángja
Szétragyogott hét országra.
A te áldott nyomodon
Szentek földje lett e hon.

Szent királyunk felsír hozzád
Tépett szívű Magyarország:
Légy velünk, légy velünk,
Régi, – jámbor népedet
Támassza fel szent kezéd.

Kérjük édes Istenünket,
Kinek súlyos karja büntet,
Ám ha hozzád fordulunk,
Újra védő jó urunk:

Szent királyunk érdeméért,
Rajtunk tartott szent kezéért
Megbocsát, megbocsát
S minden régi jót megáld:
Szentistváni szép hazát.

1. „Indulj el egy úton...”

„Hallgass a neked üzenő erőkre! Ilyen erő a múlt. A múlt mérhetetlen tárháza a kérdéseknek és a válaszoknak.

A világban tévelygő embernek a múlt üzen. Gondolj elődeid nagy tetteire, lebegjen szemeid előtt atyáid választása, Figyelj a pillanatra, amikor döntened kell. Légy készen, ha szólít az idő.”

Minden zarándoklat, így a történelmi zarándoklat előkészítése is komoly tervezőmunkát és felkészülést igényel. Meg kell tervezni az útvonalat, tájékozódni kell az egyes állomások történelmi jelentőségéről, s programtervet kell készíteni.

Feladat:

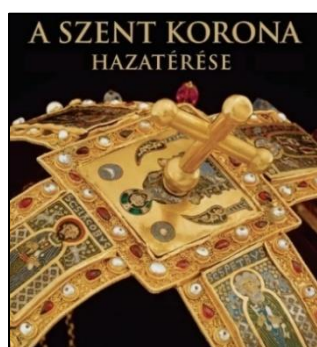
1. Készítsétek el egy Árpád-kori történelmi **zarándoklat képes útvonaltervét** s azt a **zarándok térképet**, amelyen jelölitek az Árpád-kor jelentős eseményeinek emlékét idéző helyeket, emlékhelyeket, műemlékeket, amelyeket végig járva a zarándoklat résztvevői betekintést kapnak a kor jeles eseményeibe, megismerhetik a **korabeli Magyarország** uralkodóit, jeles személyeit, a kor mondáit, legendáit, nyelvemlékeit. A feladat megoldásakor áttekinthető, a történelmi zarándoklat során jól használható programtervet és térképet készítsétek. A feladat megoldásakor használjátok a modern technika nyújtotta lehetőségeket. **Maximum 25 helyet érintő útvonalat tervezzettek**, a nagy távolság miatt buszos utazásra építsétek a programot.
2. Az általatok elkészített **túraútvonal helyszíneihez kötődő történelmi szereplők, tárgyak, emlékek „megszóltatása”**. Írjátok meg a **röviden** (maximum öt mondat) **megfogalmazott történelmi üzenetet**, amelyet a ma történelmi zarándoklatra induló fiataljainak küldenek.
A túraútvonal minden egyes állomásához társítsatok egy-egy üzenetet, s ezeket a programismertető és a térkép után helyezzétek el a zarándokfüzetben.

Beküldendő: Az elkészült programtervet és a zarándoktérképet, valamint a történelmi üzeneteket töltsétek fel a Google Drive mappába.

2. „Hozzatok haza a Szent Koronát!”

„Ahogy a Szent Korona megkezdte útját Rómából a magyarok földjére, mennybéli angyalok serege kísérte magosan az égen. S az angyalok serege elterelte a Szent Korona és a magyarok útjából a fellegeket, szeleket, viharokat és árvizeket.”

Az Árpád-kort megidéző történelmi zarándokút fénypontja a Szent Korona megtekintése. A magyar államiság jelképe azonban számtalanszor került veszélybe, kalandos események kísérték útját. A zarándoklat résztvevőiként komoly kihívást jelentő feladattal is megbízunk benneteket. A Szent Korona kalandjait megidézve a koronaörök feladatait átvállalva a nagy veszélybe került Szent Koronát kell megmentenetek. Hogyan tudtok e nemes küldetésnek eleget tenni?

Feladat:

A mai modern technika nyújtotta lehetőségeket kihasználva kell megmentenetek a veszélyben lévő Szent Koronát. Először ismerkedjétek meg a Szent Korona titkaival, ehhez nem kell más tennetek, csak tanulmányoznotok kell a megadott szakirodalmat. Ezt követően vár rátok a próbatétel. Egy online feladatsor megoldásával „haza kell hoznotok” a Szent Koronát.

Valamennyi csapatunk egy megadott időpontban oldja meg a feladatokat, s a feladat megoldására 20 perc áll a csapatok rendelkezésére.

E feladatsor megoldásának időpontja:

2019. november 5. 14-18 óra között

A feladatmegoldás szabályai:

1. Minden csapat csak egyszer töltheti ki a feladatlapot.
Ha egy iskolából több csapat van, akkor minden csapat más-más eszközről nyissa meg a feladatlapot! Mobilról is lehet.
2. A kitöltésre 20 perc áll rendelkezésre, utána a rendszer lezár. Az idő múlását a feladatlap alján nyomon tudjátok követni.
(A kitöltött feladatlap és az erre vonatkozó adatok (csapatnév, időpont...) az értékeléssel együtt a szervezőknél azonnal megjelenik.)
3. A feladat során megjelenő képeket, videókat nyissátok meg, nézzétek meg, s csak ezt követően válaszoljatok a kérdésekre!

A feladatlap elérése:

1. A Google keresőjébe írjátok be: **Redmenta**.
2. Kiklikeljetek a Bemutató feladatlapokra. (**pirossal kiemelt**)

Redmenta

<https://www.redmenta.com>

Redmenta - az intelligens oktatási asszisztens. Olyan feladatlapkészítő alkalmazást fejlesztettünk, amely megkönnyíti és gyorsabbá teszi az oktatók munkáját.

Belépés

Belépés Új felhasználó?

Regisztráció. Maradjak ...

Regisztráció

Örülünk, hogy regisztrálsz!

Regisztráció után lehetőséged ...

Bemutató feladatlapok

A direktcím egy könnyen

megjegyezhető kód, amellyel a ...

Próbálja ki a legújabb ...

(Esetleg túl sokáig voltál inaktív, így a rendszer kijelentkeztetett.) ...

Fizika a világban

Fizika a világban. A feladatlap kitölthető: végtelenszer. A ...

Bemutató feladatlap 2

Bemutató feladatlap 2. Ez a feladatlap a Redmenta ...

3. A Direktcím helyére írjátok be: **gyöngyök** - utána klikk az Ugrásra.
4. A vezetőknévhez kell írni a csapatotok nevét. Mást nem kell kitölteni.
5. A feladatok megoldása következik.
6. Az időkeret végén a feladatlap lezár, s ezzel a koronamentő feladatokat teljesítettétek.

A Szent Korona sikeres megmentéséhez az alábbi interneten elérhető forrásokat tanulmányozhatjátok:

URL: https://mttmuzeum.blog.hu/2016/12/08/megfoghatatlan_szimbolumok_a_szent_korona_dragakovei [2019.09.20.]

URL: <http://www.szozat.org/index.php/ertekeink/tartalommutato/4025-a-magyar-korona> [2019. szeptember 20.]

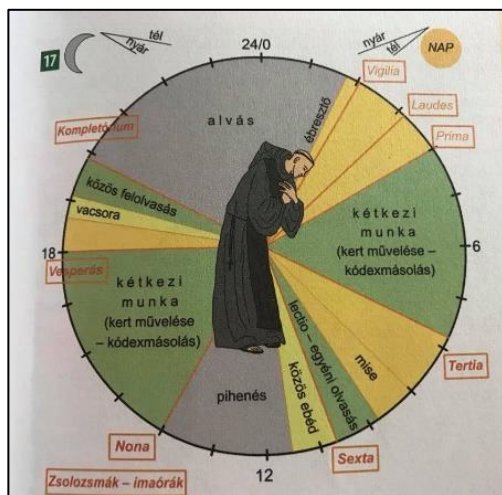
URL: https://hu.wikipedia.org/wiki/A_Szent_Korona_t%C3%B6rt%C3%A9nete [2019.09.20.] – a 4.; az 5.1 5.2 5.3 fejezet nem kell!

URL: https://hu.wikipedia.org/wiki/A_Szent_Korona_t%C3%B6rt%C3%A9nete [2019.09.20.] – az 1. 2. pont kell!

3. „Ora et labora!”

„Kökény és mályva, izzóp és vasfű
illata száll ma, varázssítal fő.
Kakukkfű, málna, berkenye, bodza,
teára vár ma, gyógyír a rosszra.”

„Imádkozzál és dolgozzál!” – szolt a bencés rend jelmondata már a középkorban is. A kétkezi munka a kolostorok mindennapjaihoz éppúgy hozzátartozott, mint az ima, az elmélkedés, az olvasás. A középkori szerzetesek dolgoztak a földeken, mintagazdaságokká fejlesztve a kolostori gazdaságokat, virágokat, különféle gyümölcsfajtákat honosítottak meg, szőlő- és borkultúrát fejlesztettek ki. Ismerték a gyógyfüvek, gyümölcsök titkait, amelyekből gyógyító teákat, kenőcsöket készítettek, terápiákkal, fűszernövényekkel, gyógynövényekkel gyógyítottak. Kolostoraik az orvostudomány legrégibb iskolái voltak. A szerzetesek gondoskodással, betegápolással nagymértékben enyhítették a középkori emberek szenvedéseit.

Monostoraikban éjjeli szállásra talált a vándor, minden érkező vendéget szolgálatkész alázatossággal fogadtak.

Feladat:

Az Árpád- kori történelmi zarándokút vándoraiként térjete be egy szállásadó kolostorba és ismerkedjete meg a kolostori kertek, a gyógyító szerzetesek titkaival!

Tervezzete kertet! Készítete el egy gyógynövénykert felülnézeti látványtervét A /4-es méretben. Az alaprajzon különítete el a kert alkotóelemeit, az egyes ágyásokat, jelöljete meg a különféle növényfajokat! A kertterven szerepeljen a különféle jelölések jelentése is!

Elképzelte kertetek kedvelt gyógynövényeit (3 növényfaj) mutassátok be, jelenítete meg külön egy-egy A /4-es lapon, melyen azok gyógyító, egészségvédő hatását is ismertetete. Az alkotások technikai kivitelezése szabadon választott.

Beküldendő: A kertterv és a herbárium - gyógynövénylap. Az általatok készített alkotásokat és a róluk készült digitális változatot (a korábban leírt módon a Google Drive mappába feltölte) is el kell küldenete.

4. „Szent magyaroknak érdemét idézzed!”

„István királynak szíve gazdagságát,
Szent Imre herceg kemény tisztaságát,
László királynak vitéz lovagságát...!

Szent Erzsébetből hős szeretet árad,
Margit imái vezekelve szállnak...”

Jeles uralkodók, szentéletű királynék, királyi gyermekek élete, cselekedetei, önfeláldozása a mai napig mintául szolgálnak keresztény nemzetünknek. Szigorú erkölcsi normáik, kitartó hűségük hazájukhoz, szenvedésük, jótékony cselekedeteik méltán emelte őket a magyar szentek sorába.

Feladat:

Ismerkedjete meg az alább megnevezett **hét Árpád-kori szent életével!** Válasszátok ki azt, aki legközelebb került a szívetekhez, akinek alakját, életét leginkább ábrázolni tudnátok.

Szent István király
Szent Imre herceg
Szent Gellért püspök
Szent László lovagkirály
Szent Erzsébet a szegények gyámolítója
Szent Margit az alázat mintaképe
Szent Kinga klarissza apáca

Ezt követően **készítsétek el a szent teljes alakú képmását**, amelynek háttérében a szent életének legmeghatározóbb eseményeit is ábrázoljátok. A kép tartalmazza a szent nevét találóan elhelyezett feliratokon pl. szalagokon, épülethomlokzaton. A szent ábrázolásakor ne feledkezzetek meg a hozzá kapcsolódó "attribútum"ról sem.

Technika: festés (akvarell, tempera)

Méret: 50x70 kartonlap (A kartonnak legyen tartása, a vizes festék alá érdemes alapozni.)

Beküldendő:

Az általatok készített festményt küldjétek el, s a róla készült fotót(fotókat) töltsétek fel a Google Drive mappába.

5. „Bujdosó nyelvemlékeink”

“**Latiatuc felegyn zumtuchel mic vogmuc. ýsa pur ef chomuv uogmuc. Menýi miloftben terumteve eleve miv ísemucut adamut. ef odutta vola neki paradizumut hazóá. Ef mend paradizumben uolov gimileictul munda neki elnie. Heon tilutoc ut ís fa gimileictvl. Ge munda neki meret nū eneýc. ýsa kí nopun emdul oz gimilí tsul, halalnec halalálál holz.**”

Minden népnek kedves az, ami sajátosan az övé. Minden nép becsüli anyanyelve első, írásban fennmaradt emlékeit. Olyasféle boldog, mámorító öröm ez, mint amikor a vándor a patak folyásával ellentétes irányba haladva, végül is egy barlang mélyén vagy sziklahasadék sötétjében meglegli a forrást – vallja a magyar ereklyéket, magyar jelképeket kutató Ruffy Péter.

Mivel az **Árpád-korból** maradtak ránk az **első magyar nyelvű szövegemlékeink**, így e történelmi zárandoklat résztvevői is felfedezhetik a középkori magyar nyelv titkait, bekukkanthatnak a századokkal korábban beszélt magyar nyelv „szótárába”.

Feladat:

Ismerkedjete meg a fennmaradt nyelvemlékeinkkel, járjatok utána a ritmikus próza jellemzőinek, majd **ritmikus prózában (ars dictaminis) mutassátok be** az általatok kiválasztott **két szövegemléket**. Írjatok a nyelvemlék keletkezéséről, megtalálásáról, tartalmáról, jellegzetességeiről, figyelve a ritmikus próza adta lehetőségekre!

Terjedelem: maximum 1 A/4 oldal

Beküldendő: Az általatok ritmikus prózában írt szöveget töltsétek fel a Google Drive mappába.

6. „Oly távol vagy tőlem és mégis közel”

**„Felkelt a napunk, István a mi urunk.
Árad a kegyelem fénye ránk.
Hálás a szívünk, zengjen az örömünk,
Szép Magyarország, édes hazánk!”**

„Még évtizedek után is aktuális, ez az a rockopera, ami a miénk, magyaroké!” – mondta Feke Pál, aki számos alkalommal énekelte már István szerepét.

„Az István, a király olyan darab, amit mindenki az anyatejjel szív magába, ha magyar. Én is egészen kicsi korom óta ismerem és szeretem a rockopera dalait” – vallja Simon Boglárka, aki Gizella dalait éneklí a műben.

Az Árpád-kort megidéző történelmi zarándokúton is felhangzik e korosztályokat összekötő, a ma magyarsága számára is aktuális üzenetet megfogalmazó mű. A történelmi zarándoklatra felkészítő zarándokfüzetünk mellékletének elkészítése zárja a zarándokfüzet szerkesztését, amelynek keretében megismerkedtek Szörényi Levente és Bródy János legendás rockoperájával.

Feladat:

Készítsetek maximum ötperces perces kisfilmet Szörényi Levente – Bródy János István, a király című rockoperájáról! E kisfilmben mutassátok be a mű szereplőit, cselekményét, mondanivalóját, zenei anyagát és a darab pályafutását a bemutatótól napjainkig! Látványossá tehetitek beadott munkátokat képekkel, eredeti felvételekkel, zenei bejátszásokkal és az elektronikus eszközeitek adta filmes eszközökkel.

Mivel az Árpád-kort megidéző történelmi zárándoklat részeként ismerkedtek meg a művel, s Szent István királyunkat Esztergomban koronázták meg, ezért e hajdani királyi központba invitálunk benneteket, s e helyszín köré építsétek fel a filmes bemutatót! A kisfilm a zárándokfüzet zenei melléklete lesz.

A kisfilm elkészítésében segítségetekre lehetnek a következő források:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Istv%C3%A1n,_a_kir%C3%A1ly

<https://port.hu/adatlap/film/tv/istvan-a-kiraly--istvan-a-kiraly/movie-1180>

<https://mek.oszk.hu/02100/02139/html/sz22/198.html>

Beküldendő:

Az általatok készített kisfilm a Google Drive mappába feltöltve.

Történelmi zárándokfüzetetek ezennel elkészült. Az Árpád-kort megidéző zárándoklatra, vagyis a verseny döntőjére készülvén a benne foglaltakat haszonnal olvashatjátok, tanulmányozhatjátok, hallgathatjátok. Épp ezért fontos, hogy „örökéletűvé” tegyétek, vagyis töltsétek fel a Google Drive mappátokba. Ne feledjétek, hogy minden egyes dokumentumot önálló almappákban is el kell helyeznetek, hogy az egyes zsűritagok külön-külön is tanulmányozhassák.

1. programterv – Google Drive mappa
2. zárándoktérkép - Google Drive mappa
3. történelmi üzenetek - Google Drive mappa
4. herbárium - három gyógynövény bemutatása **eredeti alkotás** - Google Drive mappa
5. kertterv - **eredeti alkotás** + Google Drive mappa
6. szentről készült festmény - **eredeti alkotás** + Google Drive mappa
7. ritmikus prózában bemutatott nyelvemlékek - Google Drive mappa
8. az István, a király rockoperát bemutató kisfilm - Google Drive mappa
9. a túrafüzet – **eredeti alkotás** + Google Drive mappa

A felkészüléshez ajánljuk még az alábbi szakirodalmat

A feladatok megoldását az általános iskolákban használt tankönyveken és az interneten elérhető információkon kívül a következő szakirodalom segítheti:

- A magyarok krónikája / Glatz Ferenc szerk. /Officina Nova
- Csorba Csaba: Árpád örökében, Magyar Könyvklub-Helikon Kiadó
- Lengyel Dénes: Régi magyar mondák, Móra Ferenc Könyvkiadó
- Ruffy Péter: Magyar ereklék, magyar jelképek, Kossuth Kiadó, 1988
- Török József: A magyar föld szentjei, Tulipán Könyvkiadó Kft., 1991

Ez az összeállítás csupán a tájékozódást hivatott segíteni, nem jelenti, hogy valamennyi megadott szakirodalom ismerete szükséges a sikeres versenyzéshez.

Természetesen az általatok ismert további szakirodalom is alapja lehet a felkészülésnek, a feladatok megoldásának.

A feladatsor letölthető iskolánk honlapjáról is:

www.rokusi.hu

**A MUNKÁT MEGOSZTHATJÁTOK EGYMÁS KÖZÖTT, KI-KI TEHETSÉGÉNEK,
ÉRDEKLŐDÉSI KÖRÉNEK MEGFELELŐ FELADAT MEGOLDÁSAVAL SEGÍTSE
A CSAPAT EREDMÉNYES VERSENYZÉSÉT.**

Sikeres és örömteli alkotómunkát kívánunk!

